

ISSN (Print): 2304–5809
ISSN (Online): 2313–2167

Науковий журнал
«Молодий вчений»

№ 3 (91) березень 2021 р.

Редакційна колегія журналу

Сільськогосподарські науки

Базалій В.В. – д-р с.-г. наук
Балашова Г.С. – д-р с.-г. наук
Бондар О.Б. – канд. с.-г. наук
Клименко М.О. – д-р с.-г. наук
Коковіхін С.В. – д-р с.-г. наук
Лавриненко Ю.О. – д-р с.-г. наук
Писаренко П.В. – д-р с.-г. наук

Історичні науки

Змерзлий Б.В. – д-р іст. наук

Юридичні науки

Бернацька Н.І. – д-р. юрид. наук
Стратонов В.М. – д-р юрид. наук

Політичні науки

Наумкіна С.М. – д-р політ. наук
Яковлев Д.В. – д-р політ. наук

Педагогічні науки

Козяр М.М. – д-р пед. наук
Рідей Н.М. – д-р пед. наук
Федяева В.А. – д-р пед. наук
Шерман М.І. – д-р пед. наук
Шипота Г.Є. – канд. пед. наук

Філософські науки

Лебедева Н.А. – д-р філос.
в галузі культурології

Психологічні науки

Шаванов С.В. – канд. псих. наук

Філологічні науки

Шепель Ю.О. – д-р філол. наук

Технічні науки

Гриценко Д.С. – канд. техн. наук
Дідур В.А. – д-р техн. наук
Шайко-Шайковський О.Г. – д-р техн. наук

Економічні науки

Іртищева І.О. – д-р екон. наук
Козловський С.В. – д-р екон. наук
Шапошников К.С. – д-р екон. наук

Медичні науки

Нетюхайло А.Г. – д-р мед. наук
Пекліна Г.П. – д-р мед. наук

Ветеринарні науки

Морозенко Д.В. – д-р вет. наук

Мистецтвознавство

Романенкова Ю.В. – д-р мистецт.

Соціологічні науки

Шапошникова І.В. – д-р соц. наук

Хімічні науки

Козьма А.А. – кандидат хімічних наук

Військові науки

Можаровський В.М. – доктор військових наук

Міжнародна наукова рада

Adam Wrobel – Doktor, Associate Professor (Poland)
Arkadiusz Adamczyk – Professor, Dr hab. in Humanities (Poland)
Giorgi Kvinikadze – PhD in Geography, Associate Professor (Georgia)
Inessa Sytnik – Professor, dr hab. in Economics (Poland)
Janusz Wielki – Professor, dr hab. in Economics, Engineer (Poland)
Javad Khamisabadi – Professor, PhD in Industrial management (Iran)
Michal Sojka – Doctor in Engineer (Poland)
Stanislaw Kunikowski – Associate Professor, Dr hab. (Poland)
Wioletta Wojciechowska – Doctor of Medical Sciences (Poland)
Вікторова Інна Анатоліївна – доктор медичних наук (Росія)
Глуценко Оlesia Анатоліївна – доктор філологічних наук (Росія)
Дмитрієв Олександр Миколайович – кандидат історичних наук (Росія)
Марусенко Ірина Михайлівна – доктор медичних наук (Росія)
Швецова Вікторія Михайлівна – кандидат філологічних наук (Росія)
Яригіна Ірина Зотовна – доктор економічних наук (Росія)

Журнал включено до міжнародних каталогів наукових видань і наукометричних баз:
НБУ ім. В.І. Вернадського, Google Scholar, CrossRef, Index Copernicus.

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого ЗМІ серія КВ № 18987-7777Р,
видане Державною реєстраційною службою України 05.06.2012 року.

Обкладинка журналу присвячена генієві українського народу, незрівняному поету, прозаїку, художнику і громадському діячеві, ім'я якому – Тарас Григорович Шевченко. Його творчість не залишає байдужим нікого, а тексти перекладають десятками мов. Він полонив серця мільйонів людей силою духу, глибиною віри та неситною волею до боротьби. Неперевершені твори митця були, є і будуть рушійною силою у боротьбі українського народу за волю, справедливість та суверенітет, у ньому наша історія.

ЗМІСТ**ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНІ НАУКИ**

- Токовило Т.С.**
Основні поняття математичної статистики.
Використання елементів математичної
статистики в сучасному світі.....111

ТЕХНІЧНІ НАУКИ

- Бутовський А.С., Грановська О.О.,
Мороз О.С., Старченко О.С.**
Дослідження дифузійно-стабілізаторного
спалювання газу при зниженому
вмісті кисню в окислювачі.....115

ГЕОГРАФІЧНІ НАУКИ

- Антонюк О.С., Шпак К.В.**
Оцінка ефективності трудових ресурсів
Ужгородського району
Закарпатської області.....121

АРХІТЕКТУРА

- Кучменко І.М., Варич Г.С., Авагян М.Е.**
Нормативна база України
в області сонцезахисту будівель.....126

КУЛЬТУРОЛОГІЯ

- Ляшенко А.А.**
Постать жінки в різних культурах
як предмет наукового аналізу:
документальний та художній аспект.....130

МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО

- Дротенко В.І.**
Семіотика іконопису та стилістика ікони
в контексті культурно-мистецької традиції.....135
- Савчин Г.В., Сивак І.В.**
Творчість Григорія Пізнака
в контексті наївного малярства.....141
- Филиппова О.Н.**
Творчество П.А. Радимова (1887–1967) –
поэта и живописца.....145

ІСТОРИЧНІ НАУКИ

- Баковецька О.О.**
Українські жінки у війнах ХХ–ХХІ століть.....152
- Олексишин О.О.**
Діяльність культосвітніх закладів на території
Станіславської області (1945–1953 рр.).....157

ФІЛОСОФСЬКІ НАУКИ

- Москальчук М.М.**
Проблема Я-Інший
як складова філософії толерантності
у науковій спадщині Мірча Еліаде.....163

СОЦІАЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ

- Коханова І.О.**
Вплив українсько-російського білінгвізму
на якість вищої освіти.....167

ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ ТА СПОРТ

- Онопрієнко О.М., Онопрієнко О.В.**
Особливості фізичного виховання
студентської молоді.....171
- Орішук Р.О., Печена В.М., Мартинюк О.В.**
Особливості проведення онлайн-занять
з баскетболу у закладах вищої освіти
в період карантинних обмежень.....175

МЕДИЧНІ НАУКИ

- Стародуб Є.В., Стародуб Т.Є.**
Статистична характеристика пацієнтів
з коксартрозом.....178
- Тисевич Т.В.**
Аналіз стресостійкості студентів
молодших курсів закладів вищої
медичної освіти з різними рівнями фізичного
здоров'я в динаміці навчального процесу.....184

ПСИХОЛОГІЧНІ НАУКИ

- Бобро О.В., Фурман А.А.**
До проблеми визначення
стресостійкості у осіб юнацького віку.....189
- Стуліка О.В., Бабкіна А.П.**
Психологічні механізми особистісного
реагування в ситуації невизначеності.....193

ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ

- Бодрова І.О.**
Самоосвіта як фактор
професійного самовизначення
майбутніх соціальних працівників.....199
- Дубовик С.Г., Шкапенко К.О.**
Формування лексикологічних умінь
учнів на уроках української мови
в початковій школі.....203
- Ковальчук І.В.**
Соціальне обслуговування людей похилого
віку в умовах поширення SARS-CoV-2.....208
- Lakiychuk Olha, Nikitina Nataliia**
Features and problematics of the transition
to the distance teaching of the foreign language.....216
- Шкарлет В.О.**
Розвиток полікультурної компетентності
майбутніх учителів засобами іноземних мов.....220

ФІЛОЛОГІЧНІ НАУКИ

- Karp Marta, Yurlova Uliana**
Lexical and semantic features
of inversion and detachment
in «Dandelion wine» by Ray Bradbury.....225

Кірілічева В.О.

Концепт «бесіда» («беседа») в цифрову епоху:
фреймово-дискурсивне моделювання.....231

Khar Mariia, Hrytsiv Nataliia

Analysis of marketing slogans
from the perspective of translation studies.....238

Shchypachova Daria

Stylistic and grammatical features of the English
scientific technical text and translation.....243

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ**Кочерга О.П.**

Формування нормативно-правових засад
реформи децентралізації в Україні в період
з 2014 по 2021 рік: загальний огляд.....247

ЮРИДИЧНІ НАУКИ**Байрачна А.К., Тільна К.С.**

Процедура Habeas corpus act в історичній
ретроспективі: європейський досвід.....254

Біла-Кисельова А.А.

Стаття 5 Конвенції про захист прав людини
і основоположних свобод: практика ЄСПЛ.....259

Бузина С.О., Лук'янова В.О.

Проблеми оцінки вартості колісних
транспортних засобів в рамках
транспортно-товарознавчої експертизи.....264

Думчиков М.О., Шевцов Я.А.

Перспектива застосування технологія «блокчейн»
в контексті формування і розвитку держави.....267

Коптенко А.В., Панфілова Ю.М.

Еволюція концепції відповідальності
авіаперевізника: національний
та міжнародний аспекти.....272

Косяченко К.Е.

Адвокатура її призначення та місце
в інституті громадянського суспільства.....278

Криворучко Н.В., Нікітенко С.В.

Особливості товарознавчої експертизи
парфумерних товарів.....282

Лепіш Н.Я., Проць І.М.

Вплив міжнародно-правових актів
на конституційні трансформації
в державах-членах Європейського Союзу.....285

Мельченко В.І., Деркаченко Ю.В.

Основні наукові підходи
тлумачення поняття корупція.....290

Мисливий В.А., Огієвич С.М.

Злочинний намір як категорія
у кримінальному праві України.....296

Павлович-Сенета Я.П., Балаан Ю.Р.

Організаційні та інституційні засади
бюджетно-фінансової децентралізації
в Україні.....301

Проць І.М., Лепіш Н.Я.

Особливості податкової перевірки
як форми податкового контролю.....306

Сич К.І., Золота А.В.

Національний порядок захисту прав на
географічне зазначення та перспективи
його удосконалення в Україні.....310

Скрипник-Горупашенко А.В.,**Панфілова Ю.М.**

Участь міжнародних організацій
у боротьбі з морським піратством.....313

Тищенко Г.В., Кравченко Р.В.

Теоретичні та практичні аспекти
проведення товарознавчої експертизи
контрафактної продукції.....319

Харченко Н.П.

Стратегічна правотворчість:
окремі загальнотеоретичні аспекти.....322

Чайковський Ю.В.

Міграційні процеси у період пандемії:
виклики міжнародно-правовому
регулюванню.....326

Шурупова О.О., Панфілова Ю.М.

Обставини, що виключають
відповідальність держав.....330

ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ**Батракова Т.І., Бондаренко А.Г.,****Міхайлуца М.К.**

Вплив карантинних обмежень
на макроекономічні показники.....335

Блашук-Дев'яткіна Н.З.,**Себестянович І.С.**

Кредитування малого та середнього бізнесу
на сучасному етапі розвитку
економіки України.....341

Горященко Ю.Г., Пильгун А.Р.,**Швець А.М.**

Інноваційні підходи в управлінні
зовнішньоекономічною діяльністю
підприємств.....345

Дорош Н.І., Філоненко Н.М.

Ключові аспекти сутності
заробітної плати та її оподаткування.....351

Корінний С.О., Бондаренко А.Г.,**Міхайлуца М.К.**

Тенденції розвитку сонячної
та вітрової енергії.....359

Костюченко В.М., Знамеровська А.О.

Конвергенція бухгалтерського обліку
та фінансової звітності в Іспанії.....364

Ксензук О.С., Підхонний О.М.

Можливості ЕСА-фінансування в Україні
та його вплив на екологію.....368

Стрижко М.А., Ковалевська А.В.

Концептуальні основи розробки
соціальних проєктів організацій.....372

Татарин Н.Б., Бундз Н.Б., Кравчук А.С.

Фондовий ринок України:
сучасний стан та проблеми розвитку.....379

CONTENTS

PHYSICAL AND
MATHEMATICAL SCIENCES**Tokovilo Tetyana**

Basic concepts of mathematical statistics.
The use of elements of mathematical statistics
in the modern world.....111

ENGINEERING SCIENCES

Butovsky Leonid, Hranovska Olena,**Moroz Oleg, Starchenko Oleksandr**

Investigation of diffusion-stabilizer gas combustion
at reduced oxygen content in oxidizer.....115

GEOGRAPHICAL SCIENCES

Antoniuk Oksana, Shpak Kateryna

Evaluation of efficiency of labor resources of the
Uzhhorod district of the Transcarpathian region.....121

ARCHITECTURE

Kychmenko Irina, Varych Hanna,**Avagian Mariam**

Normative base of Ukraine
in the area of solar shading of buildings.....126

CULTURAL STUDIES

Lyashenko Lidiya

The figure of a woman in different cultures
as a subject of scientific analysis:
documentary and artistic aspect.....130

HISTORY OF ART

Drotenko Valentyna

Semiotics of icon painting and stylistics of the icon
in the context of cultural and artistic tradition.....135

Savchyn Halyna, Sivak Irina

Creative work of Hryhorii Piznak
in the context of naive painting art.....141

Filippova Olga

The creative work of P.A. Radimov
(1887–1967) as an poet and painter.....145

HISTORICAL SCIENCES

Bakovetskaya Olga

Ukrainian women in the wars
of the XX–XXI centuries.....152

Oleksyshyn Oleh

Activity of cultural and educational institutions
in Stanislav region (1945–1953).....157

PHILOSOPHICAL SCIENCES

Moskalchuk Maryna

The problem I-Other as component
of the philosophy of tolerance
in the scientific heritage Mircha Eliade.....163

SOCIAL COMMUNICATIONS

Kokhanova Irina

The influence of Ukrainian-Russian
bilingualism on the quality
of higher education.....167

PHYSICAL EDUCATION
AND SPORT**Onoprienko Olha, Onoprienko Oleksandr**

Peculiarities of physical education
of student youth.....171

Orischuk Ruslan, Pechena Valentina,**Martyniuk Olga**

Peculiarities of conducting online
basketball classes in higher education
institutions during quarantine restrictions 175

MEDICAL SCIENCES

Starodub Yevhen, Starodub Tetiana

Statistical characteristics
of patients with coxarthrosis.....178

Tysevych Tatiana

Analysis of stress resistance
of students junior courses institutions
of higher medical education
with different levels of physical health
in the dynamics of the educational process.....184

PSYCHOLOGICAL SCIENCES

Bobro Olena, Foorman Anatolii

To the problem of determination
of stress resistance
in young people.....189

Stulika Olena, Babkina Anastasiya

Psychological mechanisms
of personal response in a situation
of uncertainty.....193

PEDAGOGICAL SCIENCES

Bodrova Iryna

Self-education as a factor
of professional self-determination
of future social workers.....199

Dubovyk Svitlana, Shkapenko Karina

Formation of lexicological skills
of students in Ukrainian language lessons
in primary school.....203

Kovalchuk Inna

Social services for the elderly
in conditions SARS-CoV-2 distribution.....208

Lakiychuk Olha, Nikitina Nataliia

Features and problematics
of the transition to the distance teaching
of the foreign language.....216

Shkarlet Valeriia

Development of polycultural competence
of future teachers by means
of foreign languages.....220

PHILOLOGICAL SCIENCES

Karp Marta, Yurlova Uliana Lexical and semantic features of inversion and detachment in «*Dandelion wine*» by Ray Bradbury.225**Kirilicheva Vladena**

Frame of the 'beseda' concept in the digital era: frame-discursive modeling.....231

Khar Mariia, Hrytsiv Nataliia

Analysis of marketing slogans from the perspective of translation studies.....238

Shchypachova Daria

Stylistic and grammatical features of the English scientific technical text and translation.....243

STATE ADMINISTRATION

Kocherha Olexander

The establishment of the legal framework for the decentralization reform in Ukraine between 2014 and 2021: general overview.....247

LAW SCIENCES

Bayrachna Larysa, Tilna Kateryna

Habeas corpus act procedure in a historical retrospect: the European experience.....254

Bila-Kyselova Anna

Article 5 of the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms: the case law of the ECHR.....259

Buzyna Serhii, Luk'ianova Viktoriia

Problems of estimating the cost of wheeled vehicles in the framework of transport and commodity expertise.....264

Dumchikov Mikhail, Shevtsov Yaroslav

Prospects for applying blockchain technology in the context of state formation and development.....267

Koptenko Anna, Panfilova Yulia

Evolution of the concept of air carrier liability: national and international aspects.....272

Kosiachenko Kseniia

Advocacy its purpose and place in the institute of civil society.....278

Kryvoruchko Natalya, Nikitenko Stanislav

Features of commodity expertise of perfume products.....282

Lepish Natalia, Prots Ivanna

Impact of the international legal acts on the constitutional transformations in the member states of the European Union.....285

Melchenko Vitaliy, Derkachenko Yuliia

Main scientific approaches of interpretation of the concept of corruption.....290

Myslyvyi Volodymyr, Ohievich Sofia

Criminal intention as a category in the criminal law of Ukraine.....296

Pavlovich-Seneta Yaryna, Balan Julia

Organizational and institutional fundamentals of budget and financial decentralization in Ukraine...301

Prots Ivanna, Lepish Nataliya

Features of tax audit as a form of tax control.....306

Sych Karina, Zolota Lesia

National procedure for protection of rights to geographical indication and prospects for improvement in Ukraine.....310

Skrypnik-Horupahenko Anastasia,**Panfilova Yulia**

Participation of international organizations in the struggle with maritime piracy.....313

Tyshchenko Hanna, Kravchenko Roman

Theoretical and practical aspects of conducting commodity expertise of counterfeit products.....319

Kharchenko Natalia

Strategic law-making: some general theoretical aspects.....322

Chaykovskyy Yuriy

Migration processes during the pandemic period: challenges of international legal regulation.....326

Shurupova Oleksandra, Pafilova Yuliya

Circumstances that exclude the responsibility of states.....330

ECONOMIC SCIENCES

Batrakova Tetyana, Bondarenko Anastasia,**Mikhailutsa Mariia**

Impact of quarantine restrictions on macroeconomic indicators.....335

Blashchuk-Devyatkina Nataliya,**Sebestyanovych Iryna**

Lending to small and medium business at the current stage of Ukrainian economy development.....341

Horiashchenko Yuliia, Pilgun Alena,**Shvets Anastasia**

Innovative approaches in the management of foreign economic activities of enterprise.....345

Dorosh Nina, Filonenko Nataliia

Key aspects of the essence of salaries and it's taxation.....351

Korinnyi Sergii, Bondarenko Anastasia,**Mikhailutsa Mariia**

Solar and wind energy development trends.....359

Kostyuchenko Valentyna,**Znamerovska Anastasiia**

Convergence of accounting and financial reporting in Spain.....364

Ksenzuk Olena, Pidkhomnyy Oleg

ECA-funding opportunities in Ukraine and its impact on the environment.....368

Stryzhko Maryna, Kovalevska Alla

Conceptual basis of development of social projects of organizations.....372

Tataryn Natalia, Bundz Natalia,**Kravchuk Anna**

Stock market of Ukraine: current state and problems of development.....379

DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2021-3-91-44>

УДК 373.5

Дубовик С.Г., Шкапенко К.О.

Педагогічний інститут Київського університету імені Бориса Грінченка

ФОРМУВАННЯ ЛЕКСИКОЛОГІЧНИХ УМІНЬ УЧНІВ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Анотація. У статті подано методичну систему роботи з формування лексикологічних умінь учнів на уроках української мови в початковій школі. Конкретизовано етапи вивчення лексикології як розділу початкового курсу української мови. Визначено основні завдання вивчення лексикології в початковій школі. Зазначено пріоритетні напрями роботи вчителя під час опрацювання елементів лексикології: характеризування принципів опрацювання лексичних тем: робота над прямим і переносним значенням слів; вивчення однозначних і багатозначних слів; засвоєння синонімів; опрацювання антонімів; робота над омонімами. Визначено види лексичних вправ і завдань, які доцільно застосовувати під час вивчення елементів лексикології в початковій школі. Описано основні підходи до організації словникової роботи на уроках української мови в початковій школі.

Ключові слова: лексикологія, лексикологічні вміння, лексичні вправи, формування лексикологічних умінь.

Dubovyk Svitlana, Shkapenko Karina

Pedagogical Institute of the Borys Grinchenko Kyiv University

FORMATION OF LEXICOLOGICAL SKILLS OF STUDENTS IN UKRAINIAN LANGUAGE LESSONS IN PRIMARY SCHOOL

Summary. The article presents a methodical system of work on the formation of lexicological skills of students in Ukrainian language lessons in primary school. The stages of studying lexicology as a section of the initial course of the Ukrainian language are specified. The main tasks of studying lexicology in primary school are determined. The priority directions of the teacher's work during the elaboration of the elements of lexicology are indicated. The principles of elaboration of lexical topics are characterized: work on direct and figurative meaning of words; study of unambiguous and polysemous words; assimilation of synonyms; processing of antonyms; work on homonyms. The types of lexical exercises and tasks that should be used in the study of elements of lexicology in primary school are identified. The main approaches to the organization of vocabulary work in Ukrainian language lessons in primary school are described. Lexicology is an important component of the initial course of the Ukrainian language and is studied before morphemes and word formation, morphology and syntax, as younger students must first get acquainted with the lexical richness of the language. This approach provides a comparison of lexical and grammatical phenomena of the Ukrainian language and promotes the fact that younger students master the language skills in the system. During the development of elements of lexicology students develop interest in learning the Ukrainian language in general, develop attention to the meaning of words and their use in their own speech, develop the ability to choose appropriate words to accurately express their thoughts, develop a sense of language. Word acquisition for a child is an active, purposeful process that involves the ability to use the word in accordance with its semantic, stylistic features, its compatibility with other words, the ability to use the lexical richness of the Ukrainian language to communicate and express their own opinions.

Keywords: lexicology, lexicological skills, lexical exercises, formation of lexicological skills.

Постановка проблеми. На сучасному етапі розвитку лінгводидактичної науки система початкової мовної освіти спрямована на вирішення найважливіших завдань, серед яких необхідно виокремити мовленнєвий розвиток молодших школярів. Реалізація цього завдання передбачає не тільки засвоєння учнями початкової школи опорних мовних знань і вмінь, а й насамперед успішне включення учнів у навчальну мовленнєву діяльність на уроках української мови.

Особливу значущість у роботі з розвитку мовлення молодших школярів має засвоєння лексикологічних знань і формування на їх основі відповідних умінь. Знання лексикологічних понять створюють основу лексичної роботи, яка передбачає насамперед активізацію словникового запасу учнів, збагачення їхнього мовлення новими словами й оволодіння лексико-стилістичними нормами, що дозволяє формувати й удосконалювати мовленнєві вміння і навички молодших школярів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Вітчизняна педагогічна наука має чимало напрацювань із вивчення досліджуваної проблеми. Особливо цінними є наукові праці, у яких ґрунтовно розкрито основні тенденції розвитку вітчизняної дидактики з питань формування лексикологічних умінь, цілісно висвітлено загальнодидактичні проблеми початкової школи щодо організації і проведення лексичної роботи, детально розглянуто основні підходи до опрацювання лексичних тем. Сучасні дослідження науковців спрямовані насамперед на ознайомлення з лінгводидактичними принципами навчання дітей української мови (А. Богуш [1], М. Вашуленко [2], Т. Донченко, Л. Паламар, О. Хорошковська та ін.), з'ясування основних ознак літературного мовлення (Н. Гавриш [3], М. Греб [4], М. Пентиліук [5] та ін.). Значний внесок у розроблення дидактичних засад навчання української мови і її основних розділів у початковій школі зробили дослідники: М. Вашуленко [2], С. Дорошенко, Н. Сіранчук [7] та ін.,

у працях яких подано характеристику лінгводидактичних основ проведення уроків української мови, у тому числі уроків засвоєння лексикології. У працях вищезазначених науковців також запропоновано концепцію вивчення елементів лексикології в початковій школі, основна сутність якої полягає в засвоєнні елементарних відомостей із лексикології, оскільки учні практично ознайомлюються із прямим і переносним значенням слова, багатозначністю, синонімією, антонімією, омонімією.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Відомо, що під час навчання української мови в початковій школі лексикологія як самостійний розділ науки про мову не вивчається. Учні мають змогу засвоювати лише окремі відомості про лексику під час вивчення початкового курсу української мови. Серед основних завдань, що стосуються лексичної роботи на уроках у початковій школі, можемо виокремити: активізація словника учнів, усунення нелітературних слів, уточнення значення відомих слів, збагачення словникового запасу молодших школярів.

Збагачення словникового запасу учнів новими словами спирається на знання школярами способів тлумачення семантики слів, а також уміння користуватися тлумачним словником української мови. На нашу думку, процес і результат формування лексикологічних умінь молодших школярів на уроках української мови можуть бути ефективними, якщо вчитель початкової школи буде застосовувати методичну систему роботи з формування вмінь із лексикології.

На основі аналізу наукової літератури з проблеми дослідження можемо сформулювати **мету статті** – висвітлення основних організаційно-методичних основ формування в учнів початкової школи лексикологічних умінь.

Виклад основного матеріалу дослідження. Загальновідомо, що лексика відіграє важливу роль у комунікативно спрямованому засвоєнні мови. У типовій програмі з української мови для початкової школи зазначено підрозділ, де школярі аналізують елементи лексикології, вивчають слово як основну лексичну одиницю. Характерною особливістю лексичної роботи в початкових класах є те, що вона майже не спирається на вивчення певних закономірностей мови, та не має міцної теоретичної основи [6].

Зазначимо, лексикологія є важливим складником початкового курсу української мови і вивчається перед морфемікою і словотвором, морфологією і синтаксисом, оскільки молодші школярі спочатку мають ознайомитися з лексичним багатством мови. Такий підхід забезпечує зіставлення лексичних і граматичних явищ української мови і сприяє тому, що молодші школярі оволодівають мовними знаннями в системі.

Під час опрацювання елементів лексикології в учнів виховується інтерес до вивчення української мови в цілому, розвивається увага до значення слів і вживання їх у власній мовленнєвій діяльності, формуються вміння добирати доречні слова для точного висловлення своєї думки, розвивається чуття мови.

Вивчення лексичного матеріалу в початковій школі має практичну значущість, оскільки сприяє

розширенню знань учнів про мову, дає змогу сформувати в учнів початкової школи поняття про слово як мовну одиницю, за допомогою якої насамперед збагачується словниковий запас молодших школярів.

Робота над значенням слова – один із ефективних шляхів збагачення активного словника школяра, що передбачає не тільки кількісне засвоєння лексики української мови, а й його якісної заміни – розширення й уточнення значень уже відомих молодшим школярам слів, засвоєння їх лексичної сполучуваності. Вільне володіння лексикою сприяє формуванню мовних і мовленнєвих умінь учнів, читацьких навичок школярів, розвитку їхнього мислення.

Оволодіння словом для дитини – це активний, цілеспрямований процес, який передбачає вміння уживати слово відповідно до його смислових, стилістичних ознак, його сполучуваності з іншими словами, уміння користуватися лексичним багатством української мови для спілкування і висловлення власних думок.

Об'єктом лексикології є слово, яке є предметом вивчення практично всіх розділів української мови. У початковій школі учні отримують уявлення про слово як носій значення, імені предмета, одиниці, що має певну словотворчу структуру і здатну змінюватися. Вивчення лексики забезпечує системний підхід у засвоєнні лексикологічних понять, створює необхідні умови для цілеспрямованого оволодіння словниковим багатством мови. Під час вивчення розділу лексикологія вчитель може показати учням «багатогранність лексичних відносин і зв'язків між словами, що в свою чергу допоможе сформувати вміння аналізувати текст» [4, с. 96].

На уроках української мови в 3 класі під час вивчення розділу «Слово. Значення слова» учні початкової школи ознайомлюються з прямим і переносним значенням слів, однозначними й багатозначними словами, а також синонімами й антонімами; практично оволодівають найбільш уживаними омонімами. Засвоєні теоретичні відомості щодо аналізу лексичного значення слова закріплюються і поглиблюються в подальшій роботі, зокрема, під час вивчення таких розділів як «Будова слова» і «Частини мови».

Процес вивчення елементів лексикології здійснюється практично, учні мають змогу засвоїти лексичні характеристики слів, наприклад, вивчити, що серед іменників є синоніми, омоніми, антоніми, а потім спостерігати за їх функціональними особливостями в реченні чи тексті. За чинною типовою програмою з української мови теоретична інформація та правила розраховані не стільки на запам'ятовування, скільки на практичне засвоєння. Адже відомо, що навички потрібно систематично та цілеспрямовано формувати. Учень початкової школи повинен «не лише знати матеріал, а й уміло використовувати отриманні знання у практичній діяльності» [4, с. 97].

На нашу думку, методична система роботи з формування лексикологічних умінь молодших школярів має передбачати чотири основні напрями роботи, які виокремив вітчизняний лінгводидакт М. Вашуленко.

1. Лексичний аналіз мови художніх текстів. Цей напрям роботи спрямований на виявлення незнайомих слів, уточнення відтінків значень окремих слів і висловів; виявлення слів, ужитих у переносному значенні; з'ясування смислових відтінків ужитих у тексті синонімів, антонімів; аналіз інших зображувальних засобів, зокрема порівнянь.

2. Пояснення значення слів шляхом використання різних способів і прийомів. Означений напрям діяльності передбачає показ певних предметів чи дій, демонстрація малюнків, слайдів, що містять зображення предметів, назви яких є новими для учня, а також – добір синонімів, антонімів, введення нового слова в контекст, застосування елементарного словотворчого аналізу під час пояснення значення слів.

3. Виконання учнем різних завдань, що спрямовані на добір слів із певним значенням. Згідно з цим напрямом роботи молодші школярі мають навчатися добирати з поданого синонімічного ряду необхідні за змістом речення іменники; добирати прикметники з переносним значенням для опису предметів, характеристики людини, опису її зовнішності, настрою, свого ставлення до події, до товариша тощо.

4. Введення лексем у власне мовлення школяра (лексеми можуть бути як поданими, так і самостійно дібраними). Відповідно до цього напрямку діяльності учні початкової школи оволодіватимуть уміннями складати речення і тексти за опорними словами, замінювати слова в реченнях відповідними синонімами чи антонімами, редагувати подані тексти тощо [2, с. 136–137].

Зазначимо, що методика формування лексикологічних умінь учнів початкової школи має здійснюватися поетапно: підготовчий етап, спеціальний і аспектний, або етап удосконалення лексикологічних умінь. На етапі підготовки молодші школярі мають практично ознайомлюватися зі словами, набувати досвіду роботи з лексичними одиницями, а також, порівнювати достовірність слів та спостерігати за окремими лексичними явищами [7, с. 72].

На спеціальному етапі в учнів початкової школи необхідно формувати основні лексикологічні поняття (пряме і переносне значення слів, однозначні і багатозначні слова, синоніми, антоніми, омоніми (без уживання терміна)), виробляти вміння і навички правильно визначати їх у реченнях і текстах, самостійно добирати і вживати у мовленні під час побудови власних висловлювань.

Завершальний етап вивчення лексикології має на меті узагальнити і систематизувати знання учнів із цього розділу, удосконалити набуті лексикологічні вміння і навички.

Лексичні явища української мови мають свої особливості, які важливо враховувати під час формування лексикологічних умінь учнів початкової школи. З цієї метою розглянемо специфічні принципи вивчення елементів лексикології на початковому етапі опанування мови (системний, лексико-граматичний, екстралінгвістичний, історичний, функціональний), які визначив відомий методист М.Т. Баранов.

На нашу думку, формування лексикологічних умінь молодших школярів із урахуванням

системного принципу дозволить учителю організувати зіставлення і порівняння багатозначних слів і слів-омонімів, синонімів і антонімів.

Дотримуючись лексико-граматичного принципу, педагог зможе на уроках вивчення лексичного матеріалу, розкриваючи сутність лексикологічних понять, зіставляти і порівнювати лексичні і граматичні значення слів різних частин мови.

Завдяки врахуванню екстралінгвістичного принципу вчитель початкової школи під час організації спостереження учнів за словами з конкретним значенням забезпечить зіставлення слова і реалії, застосовуючи різні види предметної або ілюстративної наочності.

Дотримання історичного принципу у процесі навчання елементів лексикології дасть змогу вчителю звернути увагу учнів на усвідомлення факту розвитку мови, неперервного оновлення її словникового складу під час пояснення походження окремих слів і історії їх появи, ознайомлення молодших школярів із джерелами і шляхами поповнення лексичного запасу української мови.

Ураховуючи функціональний принцип засвоєння лексикології, педагог матиме змогу організувати процес розгляду лексичного значення слова й особливостей уживання слів у різних стилях мовлення (науковому, художньому, публіцистичному й офіційно-діловому).

Зазначимо, що методична система роботи з формування лексикологічних умінь молодших школярів має бути спрямована на комплексну реалізацію всіх зазначених специфічних принципів навчання лексикології української мови, урахування яких допоможе вчителю сформувати мовну особистість молодшого школяра, яка володіє високою культурою мовлення і спілкування.

Уважаємо, що у процесі формування лексикологічних умінь учнів початкової школи доцільно застосовувати насамперед такі традиційні методи (пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемний, частково-проблемний, евристичний) і прийоми (пояснення, розповідь, робота з підручником, бесіда, спостереження, аналіз) навчання.

Важливо, щоб педагог, добираючи традиційні і нетрадиційні методи та прийоми навчання, враховував специфіку вивчуваного лексикологічного поняття і його особливості, рівень підготовленості учнів до сприймання певної лексичної теми, етапи роботи над формуванням лексикологічних понять.

Методична система роботи з формування лексикологічних умінь учнів початкової школи має передбачати застосування доцільних форм організації навчальної діяльності молодших школярів. На нашу думку, з метою успішного розвитку умінь учнів із лексикології необхідно надавати перевагу активним формам роботи – роботі в парах і роботі в малих групах, які забезпечать залучення всіх молодших школярів до активної мовленнєвої діяльності.

З метою успішного формування в молодших школярів умінь із лексикології важливо застосовувати комплекс спеціальних лексичних вправ і завдань. Рекомендуємо вчителю початкової школи використовувати такі вправи і завдання із лексикології:

1. Лексичні вправи, мета яких – знаходження виучуваного лексичного явища в поданій групі слів, у словосполученнях, реченнях, зв'язних текстах. Зазначимо, що аналітичний характер таких вправ і завдань допоможе учням початкової школи закріпити знання про істотні ознаки кожного лексикологічного поняття, навчитися визначати їх й обґрунтовувати власну думку.

2. Лексичні вправи, які передбачають добір (самостійний або з використанням друкованих джерел) прикладів, які ілюструють виучуване лексичне явище. Застосування зазначених вправ сприятиме активізації словникового запасу молодших школярів, збагаченню їхнього мовлення новими лексичними одиницями.

3. Лексичні вправи, які мають на меті – спостереження за роллю виучуваного лексичного явища у зразкових текстах різних типів і стилів. Застосовуючи цей вид вправ, учитель зможе допомогти учням початкової школи усвідомити важливе значення мовних засобів у побудові зв'язних висловлювань.

4. Лексичні вправи на групування виучуваних лексичних явищ за певною ознакою. Виконання таких вправ учнями сприятиме формуванню в них лексикологічних умінь класифікувати лексичні одиниці і визначати їх приналежність до певної групи (наприклад, синонімів, антонімів, омонімів).

5. Лексичні вправи, спрямовані на формування вмінь знаходити і виправляти лексичні помилки і недоліки (у групах слів, у словосполученнях, реченнях і текстах). Використовуючи цей вид вправ, педагог навчатиме учнів редагувати висловлювання з погляду вживання в них мовних засобів, уникати невіправданих повторів.

6. Лексичний розбір слів (характеристика слова на основі знань про лексичні явища). Цей вид мовного розбору дозволить узагальнити й систематизувати знання учнів із лексикології і сформулювати в них поняття про цей розділ як систему лексичних знань [2, с. 142].

Таким чином, застосування вчителем початкової школи таких видів лексичних вправ сприятиме розширенню і збагаченню словникового запасу учнів, формуванню в них умінь обирати зі свого словника ті слова, які найточніше відповідають змісту висловлювання. У процесі виконання лексичних вправ і завдань учні навчатимуться користуватися словниковим багатством української мови під час побудови власних устних і письмових висловлювань.

У словниковій роботі над формуванням лексикологічних умінь молодших школярів важливе значення мають словниково-логічні вправи, основними видами яких є: називання предметів (*хто це?* або *що це?*); визначення ознак предметів за кольором, розміром, формою, матеріалом, смаком, запахом тощо; підведення видових понять під родові та розчленування родового поняття на видові; визначення предмета за його ознаками (колір, форма, розмір, матеріал, смак тощо); визначення предмета за його діями; порівняння предметів за певною ознакою; вилучення зайвого предмета або слова, що його називає; доповнення групи однорідних предметів; розподіл предметів або слів, що їх називають, по групах; логічне визначення предмета.

На нашу думку, процес виконання учнями словниково-логічних вправ буде ефективним за певних методичних умов: активізації мисленнєвої діяльності дітей; зв'язку з лексикою підручників, з виучуваною мовною темою; уведенням «конфліктних» слів; зв'язку з роботою над зв'язними висловлюваннями різних типів і стилів; використанням унаочнення (предмети, малюнки); поступовим ускладнення вправ.

Таким чином, успішність словникової роботи під час застосування словниково-логічних вправ забезпечується дотриманням методичних рекомендацій:

- удосконалювати лексичний запас дитячого мовлення необхідно систематично на кожному уроці української мови, на інших навчальних заняттях;

- добирати зміст і прийоми словникової роботи потрібно з урахуванням вікових особливостей школярів, рівня розвитку їхніх мовленнєвих здібностей;

- організовуючи словникову роботу, необхідно враховувати всі лексико-граматичні властивості слова й особливості його вживання в мовленні, забезпечувати взаємозв'язок із вивченням різних розділів початкового курсу української мови;

- будувати всі словникові вправи потрібно на основі тексту, пояснюючи учням особливості сполучуваності слів, точність і доцільність їх уживання в мовленні.

Висновки дослідження та перспективи подальшого розвитку. Таким чином, процес формування лексикологічних умінь учнів початкової школи є тривалим і передбачає застосування методичної системи роботи щодо формування в учнів умінь із лексикології. Система роботи з формування лексикологічних умінь молодших школярів має передбачати врахування специфічних принципів навчання, застосування доцільних методів і прийомів роботи, форм організації навчальної діяльності і засобів навчання.

На нашу думку, досягненню успішних результатів у формуванні в учнів лексикологічних умінь сприяє комплекс лексичних вправ і завдань мовленнєвого спрямування, які педагог має ретельно добирати, урахувавши вікові особливості учнів.

Процес формування лексикологічних умінь молодших школярів має відбуватися в тісному взаємозв'язку з розвитком зв'язного мовлення. Вироблення мовленнєвих умінь та навичок відбувається в комплексі з психічними діями і процесами. Під час вивчення лексикології слід урахувати психологічні особливості та механізми мовлення, особливості формування творчого мислення школярів.

До перспектив дослідження вважаємо за необхідне віднести: подальше вивчення процесу формування лексикологічних умінь молодших школярів у напрямі наступності між дошкільною, початковою і середньою ланками освіти; пошук доцільних традиційних і нетрадиційних методів навчання, які сприятимуть успішному формуванню лексикологічних умінь учнів початкової школи; подальше дослідження типології лексичних вправ, особливо мовленнєво-творчого спрямування.

Список літератури:

1. Богуш А.М. Формування мовної особистості на різних вікових етапах : монографія / А.М. Богуш, О.С. Трифонова, О.І. Кисельова, Ж.Д. Горіна, М.Л. Черкасов. Одеса : ПНЦ АПН України, 2008. 272 с.
2. Васьуленко М.С. Методика навчання української мови в початковій школі : Навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ : Літера ЛТД, 2010. 364 с.
3. Гавриш Н.В. Розвиток мовленнєво-творчої діяльності в дошкільному віці : [монографія]. Донецьк : ТОВ Лебедь, 2001. 218 с.
4. Греб М. Тенденції розвитку наукових засад методики навчання елементів лексикології в початковій школі. *Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету*. 2014. Частина 2. С. 96–106.
5. Пентиліук М.І. Виховуємо чуття мови. *Українська мова і література в школі*. 2004. № 2. С. 5–8.
6. Про затвердження Державного стандарту початкової освіти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-p#Text>
7. Сіранчук Н.М. Процес формування лексичної компетентності молодшого школяра у структурі теорії мовленнєвої діяльності. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Педагогічні науки*. 2015. Випуск 4. С. 72–76.

References:

1. Bohush A.M. (2008) Formuvannia movnoi osobystosti na riznykh vikovykh etapakh : monohrafiia / A.M. Bohush, O.S. Tryfonova, O.I. Kyselova, Zh.D. Horina, M.L. Cherkasov. Odesa: PNTs APN Ukrainy, 272 p. (in Ukrainian)
2. Vashulenko M.S. (2010) Metodyka navchannia ukrainskoi movy v pochatkovii shkoli: Navchalno-metodychnyi posibnyk dlia studentiv vyshchyykh navchalnykh zakladiv, 364 p. (in Ukrainian)
3. Havrysh N.V. (2001) Rozvytok movlennievo-tvorchoi diialnosti v doshkilnomu vitsi: [monohrafiia]. Donetsk: TOV Lebed, 218 p. (in Ukrainian)
4. Hreb M. (2014) Tendentsii rozvytku naukovykh zasad metodyky navchannia elementiv leksykologhii v pochatkovii shkoli. *Zbirnyk naukovykh prats Umanskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu*, ch. 2, pp. 96–106. (in Ukrainian)
5. Pentyliuk M.I. (2004) Vychovuemo chuttia movy. *Ukrainska mova i literatura v shkoli*, no. 2, pp. 5–8. (in Ukrainian)
6. Pro zatverdzhennia Derzhavnoho standartu pochatkovoi osvity. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-p#Text>
7. Siranchuk N.M. (2015) Protses formuvannia leksychnoi kompetentnosti molodshoho shkoliara u strukturi teorii movlennievoi diialnosti. *Visnyk Zhytomyrskoho derzhavnoho universytetu imeni Ivana Franka. Pedahohichni nauky*, vol. 4, pp. 72–76. (in Ukrainian)

НАШІ АВТОРИ

1. **Авагян Маріам Едуардівна** – студентка інженерно-будівельного інституту Одеської державної академії будівництва та архітектури
2. **Антонюк Оксана Сергіївна** – старший викладач ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
3. **Бабкіна Анастасія Петрівна** – магістр Маріупольського державного університету
4. **Байрачна Лариса Кімівна** – кандидат філософських наук, доцент кафедри конституційного права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого
5. **Баковецька Ольга Олександрівна** – докторка історичних наук, професорка з наказу кафедри інформаційної, бібліотечної та архівної справи Миколаївської філії Київського національного університету культури і мистецтв
6. **Балан Юлія Романівна** – здобувачка Інституту права Львівського державного університету внутрішніх справ
7. **Біла-Кисельова Анна Анатоліївна** – кандидат юридичних наук, сертифікований тренер Національної школи суддів України; суддя Білозерського районного суду Херсонської області
8. **Бобро Олена Валеріївна** – здобувачка вищої освіти Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського»
9. **Бодрова Ірина Олександрівна** – аспірантка кафедри теорії та технології соціальної роботи Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова
10. **Бузина Сергій Олександрович** – магістр, судовий експерт відділу товарознавчих та геологічних досліджень Харківського науково-дослідного експертно-криміналістичного центру Міністерства внутрішніх справ України
11. **Бутовський Леонід Сергійович** – кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри теплоенергетичних установок теплових та атомних електростанцій Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
12. **Варич Ганна Сергіївна** – старший викладач кафедри архітектурних конструкцій Одеської державної академії будівництва та архітектури
13. **Грановська Олена Олександрівна** – кандидат технічних наук, доцент кафедри теплоенергетичних установок теплових та атомних електростанцій Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
14. **Гриців Наталія Миколаївна** – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри прикладної лінгвістики Національного університету «Львівська політехніка»
15. **Деркаченко Юлія Вікторівна** – кандидат юридичних наук, доцент кафедри права ПВНЗ «Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая»
16. **Дротенко Валентина Іванівна** – кандидат філософських наук, доцент, завідувач кафедри культурології та мистецької освіти Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка
17. **Дубовик Світлана Григоріївна** – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри початкової освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка
18. **Думчиков Михайло Олександрович** – кандидат юридичних наук, Навчально-науковий інститут права Сумського державного університету
19. **Золота Леся Володимирівна** – кандидат юридичних наук, асистент кафедри кримінально-правових дисциплін та судочинства Сумського державного університету
20. **Карп Марта Андріївна** – кандидат філологічних наук, доцент кафедри прикладної лінгвістики Національного університету «Львівська політехніка»
21. **Кірілічева Владена Олександрівна** – аспірантка відділу загального мовознавства Інституту мовознавства імені О.О. Потебні Національної академії наук України
22. **Ковальчук Інна Владиславівна** – кандидат педагогічних наук, доцент, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
23. **Коптенко Анна Валеріївна** – студентка Київського міжнародного університету
24. **Косяченко Ксенія Едуардівна** – кандидат юридичних наук, доцент кафедри цивільно-правових дисциплін юридичного факультету Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ
25. **Коханова Ірина Олександрівна** – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри інформаційної, бібліотечної та архівної справи Харківської державної академії культури
26. **Кочерга Олександр Петрович** – аспірант кафедри регіонального управління, місцевого самоврядування та управління містом Національної академії державного управління при Президентові України

27. **Кравченко Роман Васильович** – заступник завідувача відділу товарознавчих та гемологічних досліджень Харківського науково-дослідного експертно-криміналістичного центру Міністерства внутрішніх справ України
28. **Криворучко Наталя Вікторівна** – головний судовий експерт відділу товарознавчих та гемологічних досліджень Харківського науково-дослідного експертно-криміналістичного центру Міністерства внутрішніх справ України
29. **Кучменко Ірина Михайлівна** – асистент кафедри архітектурних конструкцій Одеської державної академії будівництва та архітектури
30. **Лакійчук Ольга Володимирівна** – викладач Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
31. **Лепіш Наталія Ярославівна** – кандидат юридичних наук, доцент кафедри адміністративно-правових дисциплін Львівського державного університету внутрішніх справ
32. **Лук'янова Вікторія Олександрівна** – спеціаліст, завідувач сектора автотоварознавчих досліджень відділу товарознавчих та гемологічних досліджень Харківського науково-дослідного експертно-криміналістичного центру Міністерства внутрішніх справ України
33. **Ляшенко Лідія Леонідівна** – кандидат культурології, старший викладач Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова
34. **Мартинюк Ольга Вікторівна** – кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент, заступник завідувача з наукової роботи Навчально-наукового інституту природокористування Національного технічного університету «Дніпровська політехніка»
35. **Мельченко Віталій Іванович** – кандидат юридичних наук, доцент кафедри менеджменту Донбаської державної машинобудівної академії
36. **Мисливий Володимир Андрійович** – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри публічного права Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
37. **Мороз Олег Сергійович** – аспірант кафедри теплоенергетичних установок теплових та атомних електростанцій Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
38. **Москальчук Марина Миколаївна** – кандидат філософських наук, молодший науковий співробітник філософського факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка
39. **Нікітенко Станіслав Віталійович** – старший судовий експерт відділу товарознавчих та гемологічних досліджень Харківського науково-дослідного експертно-криміналістичного центру Міністерства внутрішніх справ України
40. **Нікітіна Наталія Сергіївна** – викладач Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
41. **Огієвич Софія Миколаївна** – студентка Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
42. **Олексин Олег Орестович** – асистент кафедри суспільних наук Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу
43. **Онопрієнко Олександр Васильович** – доцент кафедри фізичного виховання та здоров'я людини Черкаського державного технологічного університету
44. **Онопрієнко Ольга Миколаївна** – доцент кафедри теорії і методики фізичного виховання Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького
45. **Оріщук Руслан Олександрович** – старший викладач кафедри фізичного виховання та спорту Навчально-наукового інституту природокористування Національного технічного університету «Дніпровська політехніка»
46. **Павлович-Сенета Ярина Павлівна** – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри адміністративно-правових дисциплін Львівського державного університету внутрішніх справ
47. **Панфілова Юлія Михайлівна** – кандидат юридичних наук, доцент, Київський міжнародний університет
48. **Печена Валентина Михайлівна** – старший викладач, заступник декана факультету інформаційних технологій з фізичного виховання Навчально-наукового інституту природокористування Національного технічного університету «Дніпровська політехніка»
49. **Проць Іванна Миколаївна** – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри адміністративно-правових дисциплін Львівського державного університету внутрішніх справ
50. **Савчин Галина Віталіївна** – старший викладач Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка

51. **Сивак Ірина** – студентка Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка
52. **Сич Каріна Ігорівна** – студентка Сумського державного університету
53. **Скрипнік-Горупашенко Анастасія Володимирівна** – студентка Київського міжнародного університету
54. **Стародуб Євген Володимирович** – лікар-хірург-травматолог-ортопед, лікар вищої категорії Міської клінічної лікарні № 11 м. Одеси
55. **Стародуб Тетяна Євгенівна** – студент Національного медичного університету імені О.О. Богомольця
56. **Старченко Олександр Сергійович** – аспірант кафедри теплоенергетичних установок теплових та атомних електростанцій Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
57. **Стуліка Олена Борисівна** – кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри практичної психології Маріупольського державного університету
58. **Тисевич Тетяна Вікторівна** – асистент кафедри загальної гігієни та екології Вінницького національного медичного університету імені М.І. Пирогова
59. **Тищенко Ганна Володимирівна** – судовий експерт відділу товарознавчих та гемологічних досліджень Харківського науково-дослідного експертно-криміналістичного центру Міністерства внутрішніх справ України
60. **Тільна Катерина Сергіївна** – студентка Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого
61. **Токовило Тетяна Сергіївна** – асистент кафедри природничо-наукової підготовки Херсонської державної морської академії
62. **Филиппова Ольга Николаевна** – заведуюча архивом Политехнического музея (г. Москва)
63. **Фурман Анатолій Анатолійович** – доктор психологічних наук, доцент кафедри теорії та методики практичної психології Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського»
64. **Хар Марія Євгенівна** – студентка Національного університету «Львівська політехніка»
65. **Харченко Наталія Петрівна** – кандидат юридичних наук, старший викладач кафедри теорії держави та права Національної академії внутрішніх справ
66. **Чайковський Юрій Володимирович** – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародного та європейського права Національного університету «Одеська юридична академія»
67. **Шевцов Ярослав Андрійович** – студент Навчально-наукового інституту права Сумського державного університету
68. **Шкапенко Каріна Олександрівна** – студентка Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка
69. **Шкарлет Валерія Олександрівна** – викладач кафедри романо-германської філології Державного закладу «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»
70. **Шпак Катерина Василівна** – студентка ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
71. **Шурупова Олександра Олександрівна** – студентка магістратури Київського міжнародного університету
72. **Щипачова Дар'я Сергіївна** – викладач Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
73. **Юрлова Уляна Володимирівна** – студентка Національного університету «Львівська політехніка»

ВИМОГИ ДО ПУБЛІКАЦІЇ СТАТЕЙ

Редакція наукового журналу

пропонує всім бажаючим студентам, аспірантам, докторантам, здобувачам, молодим фахівцям, викладачам, науковцям та іншим зацікавленим особам опублікувати свої статті за різними науковими напрямками

ДЛЯ ПУБЛІКАЦІЇ СТАТТІ НЕОБХІДНО:

1. Заповнити **електронну форму реєстрації**, обов'язкову для публікації.

2. Надсилати на електронну пошту редакції info@molodyvcheny.in.ua **статтю та квитанцію про сплату вартості публікації наукової статті** (сплачується лише після повідомлення про прийняття матеріалів). Обов'язково в темі листа вкажіть **науковий розділ журналу**, в якому ви бажаєте опублікувати статтю.

3. Редакція рецензує вашу статтю протягом 2–3 днів. *Статті студентів публікуються за*

наявності рецензії або співавтора з науковим ступенем.

4. Якщо стаття успішно пройшла рецензування, ми відправляємо вам лист з інформацією: **«Стаття пройшла рецензування, прийнята до публікації»**.

5. Як тільки електронна версія журналу розміщується на сайті, ми повідомляємо вам про це. Потім, після виходу журналу з друку, ми відправляємо вам друкований примірник в потрібній кількості.

ВИМОГИ ДО ЗМІСТУ НАУКОВОЇ СТАТТІ:

Наукові статті повинні містити такі необхідні елементи (з виділенням по тексту статті):

– **постановка проблеми** у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями;

– **аналіз останніх досліджень і публікацій**, в яких започатковано розв'язання даної проблеми, на які посилається автор;

– **виділення невирішених раніше частин загальної проблеми**, яким присвячується стаття;

– **формулювання цілей статті** (постановка завдання);

– **виклад основного матеріалу дослідження** з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів;

– **висновки з даного дослідження і перспективи** подальшого розвитку в цьому напрямку.

Автори, які подали матеріали для публікації, погоджуються з наступними положеннями:

– відповідальність за достовірність поданої інформації в своїй роботі несе автор.

– автори зберігають за собою всі авторські права і одночасно надають журналу право першої публікації, що дозволяє поширювати даний матеріал із зазначенням авторства та первинної публікації в даному журналі.

СТРУКТУРНІ ЕЛЕМЕНТИ НАУКОВОЇ СТАТТІ:

– **індекс УДК** (у верхньому лівому кутку сторінки);

– **назва статті, прізвище, ім'я, по батькові автора** (-ів), місце роботи (навчання), вчений ступінь, вчене звання, посада мовою оригіналу статті;

– **анотація** (мінімум 700 знаків) та ключові слова (мінімум 5 слів) мовою оригіналу статті;

– **назва статті, прізвище та ім'я автора** (-ів), місце роботи (навчання) англійською мовою;

– **анотація** (мінімум 1800 знаків) та ключові слова (мінімум 5 слів) англійською мовою;

– **текст статті** може бути українською, російською або англійською мовою;

– **список літератури** подається наприкінці статті у двох формах: «Список літератури» і «References».

Формат статті	A4, орієнтація – книжкова, матеріали збережені та підготовлені у форматі Microsoft Word (*.doc або *.docx)
Поля	всі сторони – 2 см
Основний шрифт	Times New Roman (<i>Arial</i> і <i>Courier New</i> для текстових фрагментів)
Розмір шрифту основного тексту	14 пунктів
Міжрядковий інтервал	полуторний
Вирівнювання тексту	по ширині
Автоматична розстановка переносів	включена
Абзацний відступ (новий рядок)	1,25 см
Нумерація сторінок	не ведеться
Малюнки та таблиці	необхідно подавати в статті безпосередньо після тексту, де вони згадуються вперше, або на наступній сторінці. Розмір шрифту табличного тексту зазвичай на 2 пункти менше основного шрифту. Кількість таблиць, формул та ілюстрацій має бути мінімальною та доречною. Рисунок і таблиці на альбомних сторінках не приймаються.
Формули	повинні бути набрані за допомогою редактора формул (внутрішній редактор формул в Microsoft Word for Windows).
Посилання на літературу	у квадратних дужках по тексту [1, с. 2], бібліографічний список в кінці тексту. Посторінкові виноски та посилання не допускаються
Обсяг	від 10 до 20 сторінок включно

Науковий журнал
«Молодий вчений»

№ 3 (91) березень 2021 р.

Щомісячне видання

Коректор: В. Бабич
Дизайн: А. Юдашкіна
Комп'ютерна верстка: В. Удовиченко

Контактна інформація редакції журналу.
Поштова адреса: 73021 Україна, м. Херсон,
а/с 20, Редакція журналу «Молодий вчений»

Телефон: +38 (0552) 399 530
E-mail: info@molodyvcheny.in.ua
Сайт: www.molodyvcheny.in.ua

Підписано до друку 31.03.2021 р.
Формат 60x84/8.
Папір офсетний. Цифровий друк.
Ум.-друк. арк. 33,02. Тираж 100 прим.
Зам. 0321-99.

Надруковано: Видавничий дім «Гельветика»
Україна, м. Херсон, вул. Паровозна, буд. 46-а
E-mail: mailbox@helvetica.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 6424 від 04.10.2018 р.